

KOMPOSTIRANJE U VLASTITOM VRTU

Biootpad je kuhinjski otpad (ostaci od pripreme hrane) i vrtni ili zeleni otpad. Čini gotovo trećinu kućnog otpada i vrijedna je sirovina za proizvodnju kvalitetnog biokomposta. Najbolje je da se biootpad biološki prerađuje na mjestu njegovog nastanka. Taj se postupak zove kompostiranje, a znači aerobnu razgradnju biootpada pri čemu nastaju ugljikov dioksid, voda, toplina i kompost, kao konačni produkt (za samo nekoliko mjeseci). Kompost hrani biljke, osigurava prozračnost tla, zadržava vodu i pogoduje rastu korjenitog bilja te se stoga kompostiranje treba primijeniti gdje god je to moguće (voćnjaci, povrtnjaci, rasadnici, parkovi, zelene površine, poljoprivredna, stočarska i šumarska gospodarstva, prehrambena industrija, ugostiteljstvo, tržnice, groblja, škole, dječji vrtići, stambeni i drugi objekti). Posebno veseli kada kompost koristimo za povećanje kvalitete vlastitog vrta, cvjetnjaka ili travnjaka.

KRUŽNI TOK BIOOTPADA

BIOOTPAD I kompostiranje

ISKORISTITE OTPAD IZ KUHINJE I VRTA

Jeste li znali da biootpad čini gotovo trećinu Vašeg kućnog otpada?

Od biootpada proizvedite kompost koji je prirodan i koristan dodatak tlu.

ŠTO SE MOŽE KOMPOSTIRATI?

kuhinjski otpad (ostaci i kora voća i povrća, ljuske jaja, talog od kave, vrećice od čaja, ostaci kruha, listovi salate, blitve, kelja i sl.)

vrtni ili zeleni otpad (uvelo cvijeće, granje, otpalo lišće, otkos trave i živice, zemlja i lončanica, ostaci voća i povrća i sl.);

male količine ostalog biootpada (kora drveta, kosa i dlaka, piljevina, papirne maramice, borove iglice, male količine papira u koje su bili zamotani kuhinjski otpaci).

ostaci termički obrađene hrane, meso, riba, kosti, koža, mliječni proizvodi, ulja i masti, pepeo, ambalaža (kartonska, staklena, plastična), guma, opasni otpad, obojeni i lakirani drveni otpad, odjeća, cigarete i dr.

INFO TELEFON

072 500 400*

*Cijena poziva prema tarifi telekomunikacijskog operatera

KOMPOSTIRANJE U VLASTITOM VRTU

Proizvodnja komposta iz vlastitog biootpada je korist i zadovoljstvo. Po vrijednosti se izjednačava s postupcima za izbjegavanje i smanjivanje količina otpada, a najbolji pomagači su djeca.

U procesu kompostiranja sudjeluju:

Makrofauna	Mezofauna	Mikroorganizmi
organizmi veličine 2-20 mm usitnjavaju supstancu, čime se povećava obujam i rahlost tla,	organizmi veličine 0,2-2 mm sudjeluju u razgradnji biootpada,	razgradnja biootpada.

Uspješno kompostiranje – osiguravanje optimalnih životnih uvjeta za spomenute organizme.

Optimalni uvjeti su:

- dovoljno različitog, biološki lako razgradivog biootpada (organizmima jamči hranu),
- stalna i dostatna vlažnost (prevelika količina vode zatvorit će zračne prolaze, aerobni organizmi ugibaju, zastoj procesa, brzo razvijanje anaerobnih organizama i pojava neugodnog mirisa) – provjera vlažnosti "metodom knedle",
- dostatna količina zraka (neugodan miris je znak da nema dovoljno zraka, prozračivanje hrpe postiže se prevrtanjem i miješanjem te dodavanjem strukturnog materijala: najbolje usitnjene grančice),
- odgovarajuća temperatura (zimске temperature ne pogoduju biološkim procesima, a ljetne mogu dovesti do isušivanja materijala; optimalana temperatura okoline je 20-25°C).

KAKO I GDJE KOMPOSTIRATI?

Temelj dobrog kompostiranja je miješanje:

- suhih i vlažnih dijelova biootpada,
- većih i manjih dijelova biootpada,
- svježih i starijih dijelova biootpada, kuhinjskog i vrtnog biootpada.

1. Kompostiranje u hrpama/ograđenom prostoru - najčešće
2. Vrtni komposter - zbog nedostatka prostora

KOMPOSTIRANJE U HRPAMA ILI U OGRAĐENOM PROSTORU

- Minimalna površina za kompostiranje je 2 m².
- Od oko 5 prostornih metara biootpada dobije se oko 2 prostorna metra komposta – dovoljno za kvalitetan uzgoj cvijeća i povrća u vrtu).
- Najpogodnije mjesto za kompostiranje je sjenoviti kut vrta/ dvorišta zaštićen od izravnih udara vjetra (izbjegavati mračna i hladna mjesta).

1. U ograđeni prostor (drvena oplata, opeka ili dr.) na dno hrpe staviti usitnjeno granje (visina sloja do 15 cm).
2. Na to dodati sloj lišća, a zatim slojeve biootpada, koje prethodno treba izmiješati i usitniti na komade manje od 5 cm (visina sloja oko 20 cm).
3. Između slojeva biootpada nasuti tanki sloj vrtnе zemlje ili svježeg komposta.
4. Postupak ponavljati dok kompostna hrpa ne dosegne visinu od 1,2 m.
5. Zgotovljenu hrpu prekriti materijalom (jutena vreća, slama ili sl.) koji propušta zrak, smanjuje isušivanje i gubitak topline, onemogućava ispiranje hranjivih sastojaka te sprječava raznošenje vjetrom).
6. Kompostnu hrpu treba prevrtati radi prozračivanja, otklanjanja neugodnih mirisa i suvišne vlage – na početku najkasnije nakon 5-6 tjedana, poslije toga svaka 2 mjeseca.
7. Nakon 3 do 4 mjeseca temperatura se smanjuje s 50-60°C na temperaturu okoline.
8. Poslije 9 do 12 mjeseci kompost je zreo i treba ga prosijati (sito s veličinom rupa oko 1 cm). Veće komade koji su ostali na situ vratiti u proces kompostiranja.

KOMPOSTIRANJE U VRTNOM KOMPOSTERU

Konstrukcijom tzv. brzih vrtnih kompostera bitno je smanjeno isušivanje materijala i pretjerano ovlaživanje oborinama. Materijal se slaže u komposter na isti način kao i u bilo koji drugi ograđeni prostor. Radi dodatnog miješanja i prosijavanja, potrebno je barem dva puta godišnje komposter skinuti s kompostne hrpe.

JOŠ NEKOLIKO PRAKTIČNIH SAVJETA ZA USPJEŠNO KOMPOSTIRANJE

- Koristiti isključivo neobojan drveni otpad bez čavala i dr. (posebno važno za dobivanje ekološki čistog komposta).
- Drvo se zbog sadržaja lignina sporo kompostira, ali je dragocjen materijal za prozračivanje vlažnog kuhinjskog otpada.
- Zbog smole, ostaci crnogorice se sporo kompostiraju pa ih u kompostnu hrpu treba umiješati u čim manjoj količini.
- Veće količine vlažnog biootpada ne odlagati na jedno mjesto, već ravnomjerno razdijeliti po kompostnoj hrpi.
- Zaražene i bolesne dijelove biljaka ne odlagati u kompostni materijal.
- Nije preporučljivo dodavati umjetna gnojiva niti bilo koji drugi materijal za "ubrzanje procesa".
- Korisno je dodavanje zemlje, zatim čiste kamene prašine i svježeg komposta.
- Kora nekih agruma, posebice limuna, usporava tijek kompostiranja te je u maloj količini treba pomiješati s ostalim biootpadom.
- Lišće i ljuske oraaha, kestena, jablana, platana i ljeske sadrže tvari koje u početnoj fazi zaustavljaju razvoj mikroorganizama, pa ih stoga treba u maloj količini pomiješati s ostalim biootpadom, vrtnom zemljom i svježim kompostom.
- Ako se u kompostnoj hrpi pojave glodavci, što je posljedica dodavanja previše hrane i slabog miješanja, hrpu treba presložiti tako da ostaci hrane dođu u sredinu i zatim ih potpuno prekriti starim kompostom i zemljom.

BIOLOŠKA OBRADA POMOĆU GUJAVICA

U nedostatku prostora, obrada biootpada može se organizirati na balkonu ili u podrumu. U takvim je uvjetima najbolje koristiti posebnu vrstu gujavica (*Eisenia foetida* – "kišna gujavica", za početak dovoljno 100 gujavica – nabaviti kod uzgajivača). Koriste se različite posude koje na stijenkama imaju rupice zbog prozračivanja i drenaže. Zahtijeva se povećana vlažnost kompostnog materijala, a zimi grijani prostor. Ispod posude s gujavicama, potrebno je staviti posudu za procijeđenu vodu te vodu redovito prazniti. Na donju posudu s kompostnim materijalom moguće je staviti još jednu posudu (mora imati izbušeno dno kako bi gujavice mogle prijeći u nju).